

Rasspecifik avelsstrategi för pyreneisk mastiff

Utarbetad av Pyreneiska mastiffklubbens avelsråd i samarbete med klubbens medlemmar i form av uppfödarmöte och hälsoenkät.

Fastställd av SKK år 2025

Ingår i Svenska Kennelklubbens organisation

SVENSKA KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Innehåll

Inledning	3
Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare	4
Historik	5
Population	7
Nuläge	7
Långsiktiga mål	7
Kortsiktiga mål	7
Handlingsplaner	7
Funktionsegenskaper	8
Nuläge	8
Vardagsmentalitet	9
Nuläge	9
Långsiktiga mål	9
Kortsiktiga mål	9
Handlingsplaner	9
Hälsa	10
Nuläge	10
Långsiktiga mål	11
Handlingsplaner	11
Exteriör	12
Nuläge	12
Långsiktiga mål	12
Källförteckning	13

Inledning

“Rasspecifika Avelsstrategier”, förkortat RAS, är en övergripande handlingsplan för hur avel inom rasen bör bedrivas för att vara långsiktigt hållbar. Innehållet är en plan för avelsarbetet och vänder sig till uppfödare, hundägare och blivande valpköpare. Rasens utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur och vilken användning dessa får.

Aveln ska vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att den inte leder till brister vad det gäller hälsa, mentalitet eller funktion och inte heller tömmer rasen på genetisk variation.

Handlingsplanerna (strategierna) strävar mot det övergripande målet att de hundar som föds upp ska vara friska och funktionella ur alla aspekter.

Målsättningar: Målsättningen är att bibehålla en hög röntgenfrekvens på avkomman. Minst 60 % av årskullarna bör röntgas för: HD/ED och att öka andelen ED röntgade hundar, gärna till samma procentsatser som HD röntgen. Önskemålen är att avkommorna genomför BPH/MH efter 2 års ålder.

Målet är att stärka upp rasen och öka antalet hundar i Sverige. Rasdokumentet är förankrat i Rasklubben. Styrelse, samt medlemmar har fått möjlighet att tycka till om dokumentet.

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare.

Pyreneisk mastiffklubbens avelsrekommendation

- En uppfödare/ hanhundsägare skall alltid följa Svenska kennelklubbens grundregler.
- Hundarna som skall användas i avel ska vara officiellt HD och ED röntgade med fria armbågar och högst grad C på höfterna. Om en hund med HD grad C används ska alltid den andra hunden ha fria höfter (grad A grad B).
- Inavelsprocenten får inte överstiga 6,3 % i enskilda kombinationer.
- Hundar med livslång medicinering eller som genomgått operativa ingrepp där det föreligger risk för ärftlig disposition skall inte användas i avel.
- Hundar med kända allvarliga genetiska defekter skall inte användas.
- Samma kombination får endast användas två gånger och att ett avelsdjur tas ur avel när det uppnått 20 avkommor. Detta för att bredda avelsbasen.
- Uppfödare/ hanhundsägare rekommenderas att använda hundar som genomfört BPH eller MH med känt resultat.

Historik

Vart det än har funnits boskap eller får, har det funnits rövare och plundrare, och därmed behovet av väktare av djurflocken; pyreneisk mastiff, som räknar sitt ursprung från de stora legendariska Molosserna. Varg och björn var inte ovanliga i de pyreneiska bergen.

Pyreneisk mastiff hade sin historiska kris när varg och björn försvann från Pyrenéerna. Detta faktum, markerade nästan definitivt, rasens tillbakagång; i verkligheten utrotades den nästan för alltid. Det spanska inbördeskriget hade just avslutats, ekonomin var dålig. Vi kan lätt föreställa oss hur svårt det var att behålla de här stora hundarna med stor aptit och inget arbete att utföra. De goda gamla dagarna, när den pyreneisk mastiffen vandrade stolt framför eller bredvid sin flock, med strupen beskyddad av imponerande halsband; specialgjorda av järn, med skarpa utstickande taggar, var definitivt över. Det var tack vare några få boskapsskötare och fåraherdar som behöll ett litet antal hundar, huvudsakligen av tradition, som gjorde att rasen kunde fortleva. På så sätt kunde de enstaka individerna överleva ytterligare 30 år, fram till mitten på 1970-talet.

Då påbörjade en liten grupp av passionerade anhängare den omfattande restaureringen. Sökandet av hundarna bedrevs över hela bergområdet i norr där det kunde tänkas finnas en pyreneisk mastiff. De här pyreneiska mastiff entusiasterna tog på sig det stora ansvaret för att ge "O Mastin" en ny start. Arbetet bestod av att hitta hundar av den rätta "o mastin- typen" och samtidigt att försöka övertyga ägarna att de ägde en reell skatt; en klenod med både historiskt och zoologiskt intressevärde.

Rafael Malo Alcrudo, ägare av kennel Tajadera del Tio Roy, var en av männen som letade upp hundar. Samme man bildade 1977 Klubben för Pyreneisk mastiff i Spanien. Här kom klubben att bli ett viktigt instrument i rekonstruktionen av rasen. Steg för steg, kom nya medlemmar till. 1981 hölls den första utställningen med 24 deltagande hundar. Klubbutställningar hålls årligen också idag; under namnet "Monografica"/Rasspecialen. Uppgiften med att restaurera rasen var självklart inte lätt. I början var det viktigaste objektet att välja hundar med en mer traditionell karaktär av den typ man kunde se på gamla fotografier. (De äldsta historiska fotografier man kunde hitta.) " Rafael Malo berättar själv hur han väl kommer ihåg när han som barn var hemma hos sin "Tio Roy" (farbror Roy) och lekte ihop med hans pyreneiska mastiffer, han minns den tiden idag som en entusiastisk romantisk saga " Från varje kull valpar som föddes, valde man bara ut de med traditionell exteriör och karaktär. Några få år senare fanns det mer än 30 uppfödare som gav sin tid, entusiasm och pengar i arbetet på just denna ide; att rädda den gamla "O'Mastin". I början av 1980-talet, började också utlandet intressera sig för pyreneisk mastiff. Allra första exporten från Spanien gick till Sverige, därefter Finland, Norge, Danmark, Tyskland, Italien, Frankrike, Portugal, Ungern och sedan; hela Europa. Något senare kom första importen av pyreneisk mastiff till Sydamerika; först Brasilien, Santa Domingo, Peru, Mexico och lite senare USA och Australien. Ibland undrar man, hur en ras på så kort tid har vunnit så många människors hjärtan runt om i hela världen. Hemligheten är, som alla säger, det säregna, speciella utsökta temperamentet hos pyreneisk mastiff, en hund med ett sunt beteende, och som visar sig mycket imponerande och kraftfull med sin molosserlika närvaro.

Till Sverige togs den första pyreneiska mastiffen in 1981 av Gunilla Marin, kennel Jariwa's. Det var en hane vid namn Ombrizo de la Tajadera del Tio Roy från Rafael Malo Alcrudo, Spanien. Den första tiken kom 1983 hon hette Gitana de la Tajadera del Tio Roy och den första kullen föddes i Sverige året efter. Det resulterade i 9 valpar, 3 tikar och 6 hanar. 1985 bildades av 5 personer Pyreneiska mastiffklubben. Grundarna var bland andra Gunilla Marin och Mats Vestin, detta var den första rasklubben för pyreneisk mastiff utanför rasens hemland. Rasen är till antalet liten i Sverige och det har sällan fötts mer än ett par kullar om året.

Population

Nuläge

Det finns idag inga säkra uppgifter på hur många levande hundar det finns i Sverige, då få hundägare anmäler avlidna hundar till klubben eller SKK. Det troliga är att det aldrig funnits en population på över 100 hundar.

Antal registrerade per år	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tikar (varav importer)	8 (3)	3 (3)	9 (2)	7 (1)	6 (1)	7 (1)	3 (3)	7 (1)
Hanar (varav importer)	6	2 (2)	9 (2)	6	2	7 (1)	2 (2)	16 (3)
Totalt	14 (3)	5 (5)	18 (4)	13 (1)	8 (1)	14 (2)	5 (5)	23 (4)

Långsiktiga mål

Öka populationen för att inte risker utrotning av rasen. Fortsätta promota rasen vid utställningar och mässor. Samt att arbetet med genetiskt urval för att bevara rasens hälsa och livslängd.

Kortsiktiga mål

Det är viktigt att knyta nya intresserade människor till rasen samt att öka samarbetet mellan gamla och nya uppfödare.

Handlingsplaner

När import sker, är det önskvärt att större hänsyn tas till att om möjligt importera hundar som kan bidra med genetisk variation. Vi skall ta tillvara den kunskap som redan finns inom rasen, lyssna och lära, dra egna slutsatser, dela med dig av egna kunskaper och sätta upp egna mål med standarden och rasens bästa för ögat samt ett ökat samarbete mellan uppfödare i och utanför Sverige.

Funktionsegenskaper

Nuläge

Sedan rasen kommit till Sverige så har den nästa oavkortat används som sällskapshund, detta har gjort att dess ursprungliga vaktegenskaper delvis bevarats. Idag ser man mer och mer att rasen har anpassat sig till att vara just en sällskapshund med vaktegenskaper och inte en arbetande hund. Den pyreneiska mastiffen är framavlad att skydda sin flock och sitt territorium, den är inte tränad till att utföra den här funktionen utan den är genetiskt betingad. Den här instinkten avlas det på än idag och är en viktig del av den pyreneiska mastiffens särdrag.

Vardagsmentalitet

Nuläge

Mentalitet/egenskaper pyreneisk mastiff skall vara vänlig, lugn, stolt och synnerligen intelligent. Mot främlingar skall den vara orädd och aldrig undfallande. Mot andra hundar är den vänligt inställd och medveten om sin styrka. Om den tvingas slåss är den en ytterst skicklig slagskämpe och visar då ett beteendemönster utvecklat sedan sekler i strider mot vargar. Skallet skall vara djupt och respektingivande. Rasen skall ha ett vaksamt uttryck. Raser som genom sitt ursprungliga användningsområde kan förväntas ha t ex stark vaktinstinkt och/eller stor misstänksamhet mot främmande personer medför ett särskilt ansvar för såväl uppfödare som hundägare. SKK och SMHK anser därför att individer av dessa raser bör genomgå BPH/MH.

Långsiktiga mål

Att så många hundar som möjligt skall beskrivas enligt BPH/ MH.

Kortsiktiga mål

Verka för att pyreneiska mastiffägare skall mentalbeskriva sina hundar.

Handlingsplaner

Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH, alternativt Mentalbeskrivning hund, MH. Hundarnas resultat registreras och redovisas officiellt och bör utgöra ett underlag i avelsarbetet. Det finns ännu ingen pyreneisk mastiff som genomfört MH, men 24 individer har genomfört BPH 2008 - 2023. Klubben rekommenderar att MH/BPH görs vid ca: 2 år ålder.

Hälsa

Nuläge

Pyreneisk mastiff i Sverige uppvisar ett gott hälsoreultat. Det förekommer sjukdomar av varierande slag men endast på någon enstaka individ, dock kan man se att akuta öronproblem förekommer hos flera hundar. Detta gör att man bör vara extra vaksam på sin hunds öron. Det förekommer även HD/ED i rasen och ser man på hur resultaten under 2000 talet, så har tyvärr andelen för D och E hundar har ökat och därför bör uppfödarna, om möjlighet finns, kontrollera vad som ligger bakom tilltänkta avelsindivider. I vissa lägen måste dock undantag göras för att bredda den genetiska variationen av rasen, då man i vissa länder inte har samma tillgång till databaser för att kontrollera HD status. Det svåra är att få hundägaren att röntga sin hund. Under 2011 gick första utskicket av hälsoenkäter ut till alla med en pyreneisk mastiff som var 3 år eller äldre. I Sverige är pyreneisk mastiff en liten population och tyvärr är frekvensen av antalet röntgade hundar fortfarande för låg för att få en rättvis statistik. Som man kan se så är det ett stort antal hundar som inte blivit undersökta. Det är svårt för uppfödarna att få sina valpköpare att röntga sina hundar, bl.a. då flertalet av hundarna inte är tänkta till att användas i avel.

Vi har sökt statistik och data gällande hälsoinformation hos Agria, Folksam samt Sveland. Men då rasen är för få till antalet, finns ingen statistik att tillgå.

Diagnos Höft-röntgen	2016	2018	2019	2020	2021	2023
HD grad A	3 (50 %)	4 (66,7 %)			3 (42,9 %)	
HD grad B			1 (16,7 %)			2 (100 %)
HD grad C	1 (16,7 %)	2 (33,3 %)	3 (50 %)		3 (42,9 %)	
HD grad D	1 (16,7 %)		1 (16,7 %)			
HD grad E	1 (16,7 %)		1 (16,7 %)	1 (100%)	1 (14,3 %)	
Totalt antal undersökning	6	6	6	1	7	2
Snittålder för undersökning	24 mån	19 mån	20 mån	26 mån	20 mån	14 mån
Antal födda	11	14	12	7	12	19

Diagnos Armbågsröntgen	2016	2018	2019	2020	2021	2023
ED ua (0)	3 (50 %)	4 (80 %)	4 (80 %)	1 (100%)	4 (100%)	2 (100 %)
ED grad 1	2 (33,3 %)	1 (20 %)				
ED grad 2						
ED grad 3	1 (16,7 %)		1 (20 %)			
ED klinisk						
Totalt antal undersökta	6	5	5	1	4	2
Snittålder för undersökning	24	20	22	26	20	14
Antal födda	11	14	12	7	12	19

Medellivslängd 8-10 år.

Långsiktiga mål

Få en så övergripande bild över rasens hälsa som möjligt samt att öka antalet HD röntgade hundar till minst 60 %. Att öka andelen ED röntgade hundar överlag, gärna till samma procentsatser som HD röntgade. Pyreneisk mastiff skall vara en frisk ras som lever länge. I rasen skall vi ha en stor genetisk variation och andelen anlagsbärare av ärftliga sjukdomar skall vara låg.

Handlingsplaner

Att hundägare uppmanas att informera Pyreneiska mastiffklubbens avelskommittén om diagnoser som påverkar hundens liv. Detta kan ske anonymt via hälsoenkäten. Vi uppmuntra alla ägare att höftledsröntga samt armbågsröntga sina djur, oavsett om de ska gå i avel eller ej.

För att få en rättvis och aktuell statistik på rasen önskar vi att ägare registrerar avlidna hundar till SKK samt Jordbruksverket.

Exteriör

Nuläge

Helhetsintryck rasen skall vara väl proportionerlig, synnerligen kraftig, storvuxen, över medelstorlek och muskulös med kraftig benstomme. Trots sin storlek får den aldrig verka tung eller lymfatisk. Pälsen skall vara lång men utan överdrifter. Hunden skall alltid vara proportionerligt och harmoniskt byggd. Kroppslängden skall överstiga mankhöjden något. Förhållandet mellan skallens och nospartiets längd skall vara 5:4. Skallens bredd skall vara lika med eller något överstiga skallens längd. Förhållandet mellan mankhöjd och bröstomfång skall vara ca 7:10.

En beskrivning av rasens exteriör finns i rasstandarden och raskompendiet med kommentarer. Dessa finns att hitta på skk.se.

Långsiktiga mål

Att bevara pyreneiska mastiffen som den beskrivs enligt rasstandarden och värna om rasens särdrag och detaljer, såsom anatomi och funktion. Det är den grundläggande förutsättningen för ett långt och friskt liv för en så stor och tung ras. Att i alla avseenden sträva efter att höja kvalitén hos rasen.

Källförteckning

- Tidigare RAS dokument (RAS 2019)
- Rasstandard
- Avelsrekommendationer från rasklubben
- SKKs avelsdata
- Senaste hälsoenkäten
- Förordet ur "Mastiff Breeds" skrivet av Rafael Malo Alcrudo, uppfödare och president i Spanska Rasklubben. (utg. England, 1999) ISBN 1 86054 165 8 Edited by Douglas Oliff.